UYARI: CSE (Caz Standartları Enstitüsü)'nün yayınladığı bildiriye göre, kuru kuruya teori bilmek, teoriyi enstrümanında uygulamamak, ve en önemlisi DUYMAMAK; çalışta ve yazışta kuruluğa, gereksiz entellektüel tınlamaya ve kafa karışıklığına neden olabilmektedir. Bu yan etkilerin önlenebilmesi için, teoride öğrenilen her şeyin mutlaka çalınması, -sesiniz çok kötü olsa bile- söylenmesi ve ne yapılıp edilip DUYULMASI gerekmektedir. Ya da bu teori meselesi temelli pas geçilerek, caz tarihinin her döneminde mümkün olduğu üzere, müzik sadece kayıtlardan dinlenerek/ çalınarak/ (çevrede varsa eğer) ustalardan doğrudan öğrenerek halledilmelidir. Aksi takdirde ileri dönemde ortaya çıkabilecek komplikasyonlardan kurumumuz sorumlu değildir.

Evet efendim, yukarıdaki uyarı her yazımda olacak; her sigara paketinde de var uyarı,"sağlığa zararlı" falan diye, içenler zaten okumuyor, içmeyenler ise zaten zaten okumuyor. Neyse, ne dedim ben şimdi?

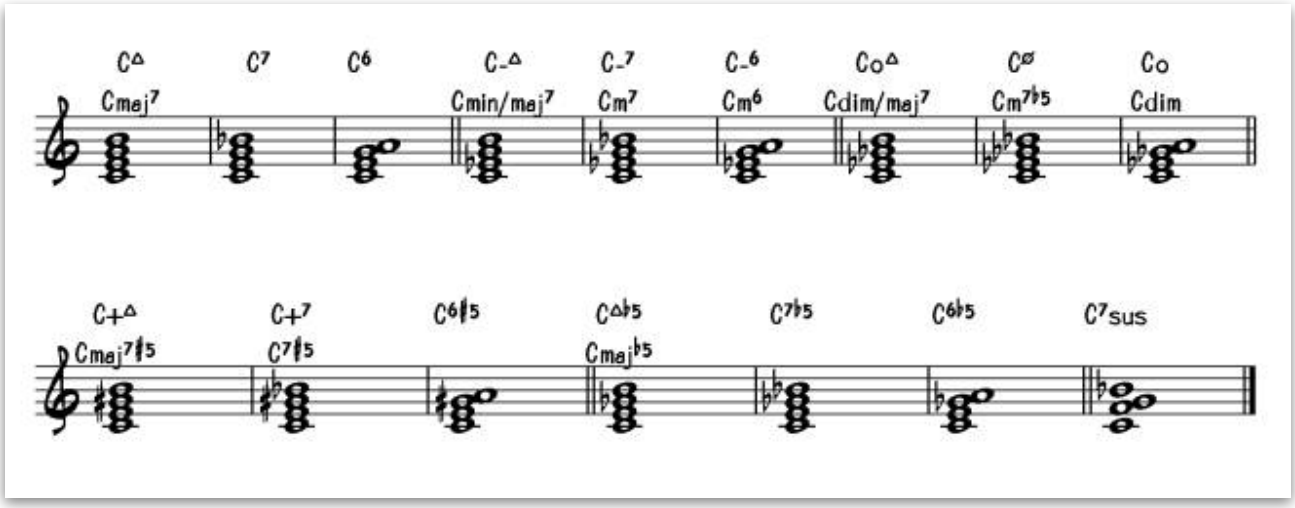
Geçen yazımdaki dizgi hataları için özür diliyorum ve hemen geçen sayıda söz verdiğim, sizin de iple çektiğinizi bildiğim sınavı yapıyorum. Kopya çekeni yakarım, şimdiden söyliyim. Evet konumuz triad'lardı geçen sayımızda ve işte sorularınız:

X (majör/ minör/ dim/ aug) triadının sesleri nelerdir?
X hangi (majör/ minör/ dim/ aug) triadının 3'lüsü/ 5'lisidir?
X'in 3'lüsü/ 5'lisi olduğu dört triad nelerdir?
X, (majör/ minör/ dim/ aug) triad'ın 3'lüsüyse, 5'lisi nedir?
X, (majör/ minör/ dim/ aug) triad'ın 5'lisiyse, 3'lüsü nedir?
X, (kök pozisyonu/ 1.çevrim/ 2. çevrim)deki (majör/ minör/ dim/ aug) triad'ın (alt, orta, üst) notası ise akorun diğer seleri nelerdir? [Örneğin Sol 2. çevrimdeki minör triad'ın orta notası ise, akor doğal olarak sol minör olacağından üstümdeki ses Si b, altındaki nota ise Re olacaktır.]

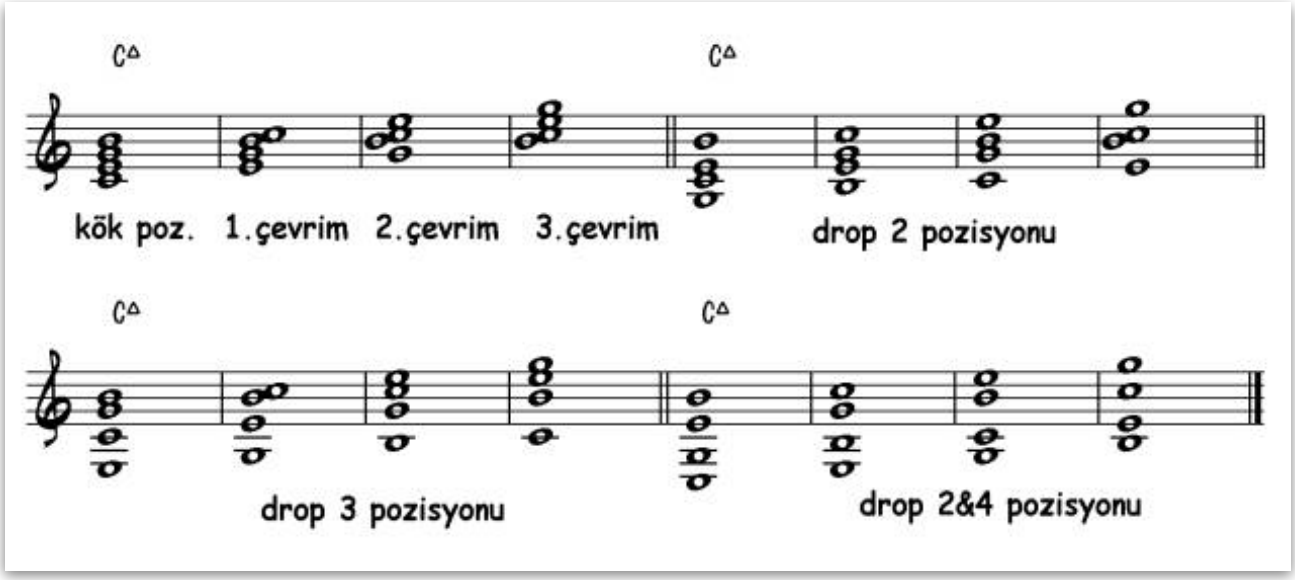
Evet, "kendin pişir, kendin ye" kavramını yaratan bir ulusun evlatları olarak, kendi sorularınızı istediğiniz kadar hazırlayıp soruyorsunuz, ben yanıtlarımı çok pişmiş alayım lütfen. Sen, arkadaki, kaytarma bakiim soruları doğrudan sormadık diye, çalamayınca bunları ağlarsın sonra. X yerine tabi ki nota ismi koyacaksın...

Şimdi artık yeni konumuza geçebiliriz. Dört sesli akorları yazmam, derginin her sayısında, bir önceki yazının üzerine bir ses daha koyucam anlamına gelmiyor tabi ki (aralık+bir ses= triad, triad+bir ses= dört sesli akor vb). Öyle olsaydı 2008 yılı temmuz sayısında 32 sesli akorları yazıyor olurdum. Neyse zıvıtmıyım.

Dört sesli akorlarımız, kaderin bir cilvesiyle, triad'ların üzerine birer ses eklenerek elde edilirler. Dikkatinizi çekeceği üzere, burada daha önce üç sesli armonide söz etmediğimiz "sus4 (1-4-5)" ve "1-3-b5" triad'larını da kullanıcaz. Evet, üç sesli akorların üzerine sırayla M7-m7- M6 ekleyerek elde ettiğimiz dört sesli akorlar ve en sık kullanılan sembolleri şöyle öliyür:

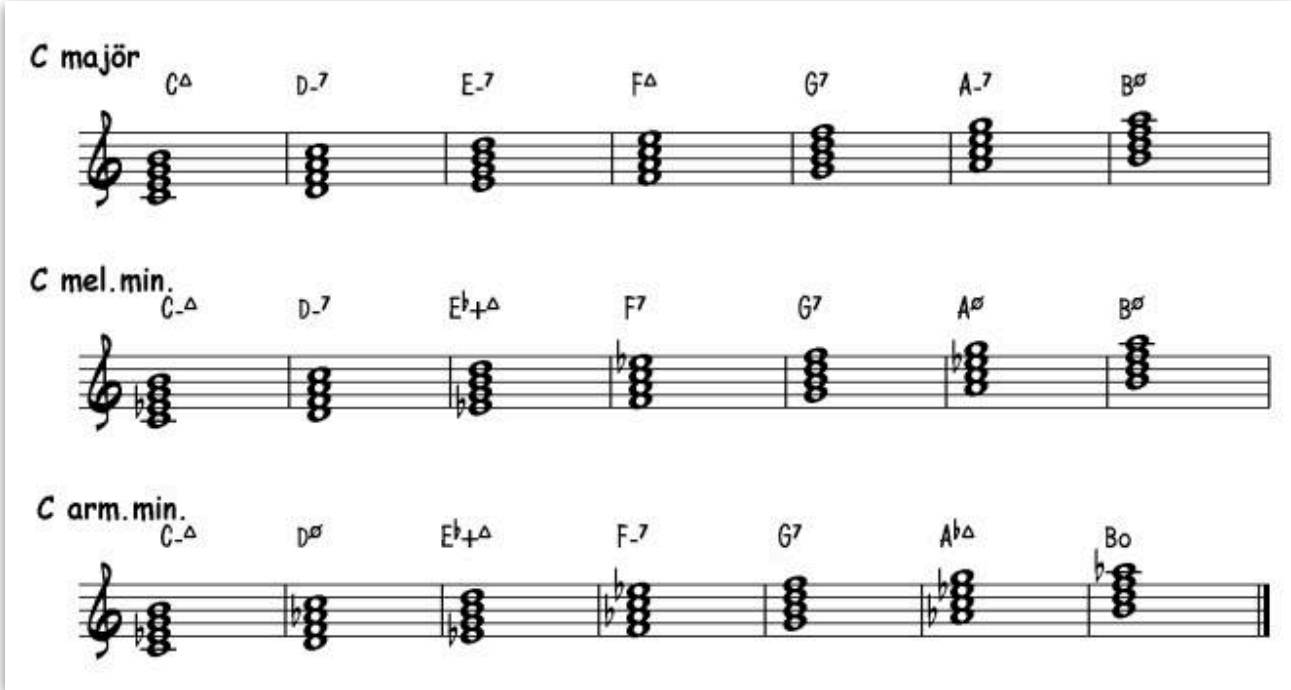
Yukarıdaki akorlardan ilk sıradakiler daha sık kullanılmakta olup daha öncelikli edinilmesi gerekenler; tabi diğerleri de öğrenilecek, elimiz mahkum. Ve tabi ki hepsi 12 tondan yazılacak ve öğrenilecek, çalınacak ve duyulacak. Evet işler giderek zorlaşıyor, ama ne yapalım ; müzisyenliğin bu devirde bir tür şövalyeliğe dönüşmesinin nedeni de bu. Ama ejderhalarla dövüşülmesi, zindanlardaki prenseslerin kurtarılması, Kutsal Kase'nin bulunması gerekiyor bir şekilde.
Bu akorların da triad'lar gibi çevrimleri ve kapalı/ açık pozisyonları var bir de üstüne üstlük:

Yukarıda ilk dört ölçüde kapalı pozisyondaki çevrimleri görüyoruz; sonraki dört ölçüde, ilk dört ölçüdeki akorların en üstten 2. sesini 1 oktav aşağıya alıyoruz ve buna çok yaratıcı bir şekilde "drop 2" diyoruz. Aynı işlemi üstten 3. sese ve sonra da 2&4. seslere uygulayınca da diğer malum sonuçlar ortaya çıkıyor. Bu pozisyonları aranjman yazmaktan tutun da, gitarda basılamayan kapalı pozisyondaki akorları basılabilir hale getirmeye kadar bir sürü yerde kullanabiliriz; yine de müzik dışı alanlarda kullanmayın derim ben...

Mecali olanlar, tüm dört sesli akorları 12 tondan, tüm çevrimler/ pozisyonlar... falan işte. "Leb demeden 12 tondan öğrenen müzisyene kurban olayım" diye dolmuş sticker'ı yaptırtıcam. Yanlarında gözyaşı damlayan fosforlu sol ve fa anahtarları olacak.

Şimdi de majör, melodik minör ve armonik minör dizileri üzerine dört sesli akorlar kurarak sonuçlarını tarafsızca gözlemleyelim:

Eski derslerimizden alışık olanlar, doğrudan tabloya geçip çıkan sonuçları değerlendirmemi kınamayacaklardır:

Akor-Dizi	Maj7	Min 7	7	Min7 b5	Min/ maj7	Maj7#5	dim 7
Majör dizi	I, IV	II, III, VI	V	VII	-	-	-
Melodik min	-	II	IV, V	VI, VII	I	III	-
Armonik min	VI	IV	V	II	I	III	VI

İlginç değil mi şu müzik olayı, yani nasıl desem... akorlar vaar, diziler vaar, onların birbirleriyle olan ilişkileri vaar, 12 ton vaar... Ama iyimser olmak lazım, Satürn'de bir oktavı 843'e bölüyorlarmış, ortalama müzikleri de 427 sesliymiş. Yani ordaki konservatuara da gidiyor olabilirdiniz. Gelecek sayıya yine sınav, yine kahır ve belki de yukarıdaki bilgilerin diatonik armonide uygulanışı, ya da modlar, kim bilir?